

Barnehjem og barnevernsinstitusjoner i Vest-Agder

En kortfattet historisk oversikt

Statsarkivet i Kristiansand / Interkommunalt Arkiv i Vest-Agder IKS

2008

Innholdsfortegnelse

	<i>Side</i>
<i>Innledning</i>	3
<i>Barnehjem/institusjoner i Kristiansand</i>	4
Barnehjemmet Ebenezer	4
Trygg barnehjem	4
Barnekrybben	5
Solholmen barnehjem	5
Kristiansand barnehjem	6
Furuheim barnehjem	6
Hospits for unge piker	7
Norsk Folkehjelps ungpikerpensjonat	7
St. Hansgården krise- og utredningsinstitusjon	7
<i>Barnehjem/institusjoner i Vest-Agder utenfor Kristiansand</i>	9
Menighetsforeningens barnehjem (Søgne)	9
Sørlandets barnehjem (Greipstad)	9
Vennesla barnehjem	9
Mandal barnehjem	10
Furuly barnehjem (Mandal)	10
Brøvigs Minde barnehjem (Farsund)	10
Flekkefjord barnehjem	11
Vallemo ungdomsheim	11
Barne- og ungdomsbasen vest (Lyngdal)	11
Stiftelsen Lillehavn (Lindesnes)	12

Innledning

Denne kortfattede oversikten over barnehjems- og barnevernsinstitusjoner i Vest-Agder er basert på informasjon fra en rekke spredte kilder, både ulike arkiver og trykte publikasjoner. Det har vært svært vanskelig å finne uttømmende kildemateriale om alle barnehjem som har vært drevet i fylket opp gjennom årene. Oversikten må derfor betraktes som *ikke fullstendig*. Det tas forbehold både om at institusjoner kan være falt helt ut og at enkeltopplysninger kan være mangelfulle eller unøyaktige. Vi håper likevel at oversikten kan ha en viss nytteverdi for de utvalg som er satt til å granske barnehjemmene og vurdere eventuelle erstatninger i ettertid.

Kristiansand, 17.01.2008

Statsarkivet i Kristiansand

Interkommunalt Arkiv i Vest-Agder IKS

Barnehjem/institusjoner i Kristiansand

Navn: *Barnehjemmet Ebenezer* (fra 1917)

Alternative navn: Waisenhuset, Waisenhuset Ebenezer (til 1917), Guttehjemmet Ebenezer (fra 1944)

Adresse: Bakkegård, Brønnstykket 5, Kristiansand (1882-1916), Jægersberg, Oddernes (1916-1952)

Eier/driver: Indremisjonen (fellesforeningene for Kristiansand krets og Mandal krets av Det norske lutherske Indremisjonsselskap, fra 1916 fellesforeningen for Kristiansand krets alene)

Driftsperiode: 1882-1952

Forstandere/bestyrere: Lars Gudmestad 1882-1893, Anders Holbæk 1893-1910, Ellef T. Brenne 1910-1919, Nicolai Bertin Hodne 1919-1923, W. Skeibrok 1923-1925, Jørgen Hobestad 1925-1931, Gunder Pedersen 1931-1937, Haakon Sundland 1937-ca.1942?, Tormod Engebu 1943-1952.

I tillegg var gjerne forstandernes hustruer såkalte *bestyrerinner*: Johanne Gudmestad 1882-1892, Alida Hansen 1892-1894, Mathilde Holbæk fra 1894, Nanna Brenne, Bertine Hodne, fru Skeibrok, m.fl.

Arkiv: Noe arkivmateriale ved Statsarkivet i Kristiansand, bl.a. en protokoll over 402 gutter ved hjemmet 1882-1949. (Arkivreferanse: SAK, privatarkiv D/0954C).

Historikk/kommentar: Eiendommen Bakkegård ble kjøpt av Indremisjonen i september 1880 og ny bygning ble oppført med plass til 40-50 gutter. Institusjonen ble innviet 24.06.1882, og driften var økonomisk basert på frivillige gaver. Man tok imot gutter fra midtre og østre deler av Vest-Agder og vestre deler av Aust-Agder. Ved folketellinga 1900 ble 44 gutter i alderen 7-16 år forsørget ved vaisenhuset. Bakkegård ble solgt til Kristiansand kommune høsten 1916, etter at man tidligere samme år hadde kjøpt et gårdsbruk på Jægersberg i Oddernes. På ettersommeren 1916 flyttet guttene inn her.

Navn: *Trygg barnehjem*

Alternative navn: Frelsesarméens barnehjem/barneherberge, Barneherberget Trygg

Adresse: Møllevannsveien 9, Kristiansand

Eier/driver: Frelsesarméen

Driftsperiode: 1919-1976

Styrere: slumsøstre, Mildrid Skår (1955, identisk med neste?), Milda Kristine Skår (iallfall 1957-1966).

Arkiv: Ukjent. Statsarkivet i Kristiansand fikk i 1995 opplyst at barnehjemmets arkiv trolig var overført til Frelsesarméens hovedkontor i Oslo, men ved hovedkontoret kjente de ikke til noe slikt arkiv.

Historikk/kommentar: Etablert 01.10.1919 av Frelsesarméen som et barneherberge i slumstasjonens lokaler i Møllevannsveien 9. Barneherberget overtok hele bygningen i 1936, da slumstasjonen ble skilt fra barneherberget. Nedlagt 01.09.1976.

Soltun sommerhjem, Gamle Årosvei 23 i Søgne, ble åpnet i juni 1947, men opphørte som sommerhjem ved nedleggelsen av Trygg barnehjem i 1976.

Navn: *Barnekrybben*

Alternative navn: Indremisjonens barnekrybbe

Adresse: Tordenskjoldsgt. 74, Kristiansand (til 1936), Kristian IVs gt. 86, Kristiansand (fra 1936)

Eier/driver: Indremisjonen (lokalforeningen i Kristiansand av Det norske lutherske Indremisjonsselskap, fra 1936 i samarbeid med stiftelsen Kristiansands barneasyl)

Driftsperiode: 1910-1955

Styrere: Martha Gunhilde Gabrielsen (1916), Mally Aandal (1922), Martha Sefrida Myhre (1932), Ragnhild Haus ca.1934-1939, Astrid Gravningen 1939-1944, Gjertrud Henningsen 1944-1945, Astrid ... (fra sept. 1945), Mary Sangvik (1946), Nora Haaverstad (1947), Eli Kristiansen (fra 1948), Dorteia Vogt (1952), Helga Marie Briseid (fra 1955)

Arkiv: Ubetydelig arkivmateriale ved Statsarkivet i Kristiansand, bare en protokoll med årsmeldinger 1936-1957. (Arkivreferanse: SAK, privatarkiv D/0954G). Også noe arkivmateriale etter *Kristiansands barneasyl* ved statsarkivet. (Arkivreferanse: SAK, privatarkiv D/1095).

Historikk/kommentar: Kristiansand indremisjonsforening vedtok i 1909 å opprette en såkalt barnekrybbe og barneherberge i Kristiansand og gikk med på et tilbud fra Kristiansand fattigstyre om å ta i bruk det gamle hospitalet i Tordenskjoldsgt. 74 til dette formålet. Det første styret for Barnekrybben ble valgt på foreningens medlemsmøte 26.05.1909, og driften kom i gang 2. mai 1910. I 1915 hadde 5 barn opphold her i ca. to måneder mens mødrene var på sykehus, 3 barn var her i ti dager under moras sykdom i hjemmet, 1 barn hadde opphold i ti døgn etter anordning av lege, og 1 barn var anbrakt her av vergerådet i en måned. Ved folketellinga 1922 bodde her ingen barn, men i tellinga i 1932 er oppført 9 barn av begge kjønn i alderen 3-14 år. Kristiansand kommune solgte i 1936 Tordenskjoldsgt. 74, og Barnekrybben flyttet da til adressen Kristian IVs gt. 86, en eiendom som Kristiansand kommune i 1934 hadde solgt til stiftelsen Christiansands Børneasyl (senere Kristiansands barneasyl). Denne stiftelsen var opprettet allerede i 1838 og hadde som formål å tre hjelpende til ved oppdragelse av barn, med særlig oppgave å ta seg av barn under skolepliktig alder som hadde det dårlig i sine hjem. Stiftelsen var tillagt "Edvard Dahls legat" og "Postmester Christian Heyerdahls legat til Christianssands Børneasyl". Barneasylet hadde tidligere drevet barnehage og andre velferdstiltak for vanskeligstilte barn, men ikke noe egentlig barnehjem. I 1936 inngikk man kontrakt med Barnekrybben, som fikk drive sitt barnehjem videre i barneasylets hus i Kristian IVs gt. 86. Senere festet stiftelsen i 1955 eiendommen Krosseveien 2, hvor nytt barnehjem ble oppført (se Solholmen barnehjem).

Navn: *Solholmen barnehjem*

Alternative navn: Indremisjonens barnehjem Solholmen, *Solholmen korttidshjem* (fra 1984)

Adresse: Krosseveien 2, Kristiansand

Eier/driver: Indremisjonen i samarbeid med stiftelsen Kristiansands barneasyl til 1984, da både eiendom og drift ble overtatt av Vest-Agder fylkeskommune. Senere (fra 1995?) staten ved Bufetat.

Driftsperiode: 1955-2007?

Styrere: Helga Marie Briseid 1955-1959, Ragnhild Greibesland (vikar fra 1958, 1959-iallfall 1962), Ingrid Corneliussen (1964, 1965), Margot Iversen (1966, til 1968), Anne Sofie Grindland (midlertidig 1968-1970), Mari Hansen 1970-1983, Leon Dybesland (1997), Gro Hareide (2007)

Arkiv: Noe arkivmateriale ved Statsarkivet i Kristiansand, bl.a. mapper på 16 barnehjemsbarn født 1958-1979 og 30 kartotekkort på barn født 1947-1971. (Arkivreferanse: SAK, privatarkiv D/0954F). IKAVA har beboerarkiv Solholmen korttidshjem 1984-1998.

Historikk/kommentar: Solholmen barnehjem ble innviet i nye lokaler på Grim 4. desember 1955 som en videreføring av Barnekrybben (s.d.). Fylkeskommunen overtok i 1984 barnehjemmet, som ble lagt om til et korttids- og observasjonshjem. Nedlagt oktober 2007?

Navn: *Kristiansand barnehjem*

Alternative navn: Kristiansands barnehjem

Adresse: Skippergt. 2-4, Kristiansand (til 1961), Torridalsveien 28, Kristiansand (fra 1961)

Eier/driver: Drevet som en stiftelse av Domkirkens menighet til 1961, Lund menighet fra 1961

Driftsperiode: 1877-ca.1983

Styrere: frøken Friis 1877-1881, Anna Andresen (forstanderinne 1882), Sofie Gunilde Gerrard 1881-1888, Berta Thomassen (1900), Thora Rom (fra ca. 1911, 1913), Nora Foss (1916), Gudrun Ertzeid (1922), Kristine Fennefoss (1932, 1937), Tone Tveit (1942), Oline Margreta Kaarstad (1946, 1947), Kamilla Sofie Kristensen (1952, 1953), Aasta Weimoth-Larsen (1957), Marit Olga Svensen (iallfall 1958-1962), Gunvor Nancy Husby (iallfall 1964-1966), Ellinor Rafoss (iallfall fra 1968)-1971, Bergliot Jacobsen 1972-(iallfall 1975).

Arkiv: Noe arkivmateriale ved Statsarkivet i Kristiansand: a) 2 regnskapsprotokoller 1877-1925). (Arkivreferanse: SAK, privatarkiv D/0915). b) Div. arkivmateriale 1960-1982, bl.a. spredte fortegnelser over barn 1960-1981, ble funnet i januar 2008 og hentet til statsarkivet. (Arkivreferanse: SAK, arkiv Lund menighet Ha 0001-0003). Statsarkivet var for øvrig i 1989 i kontakt med Lund menighet ved daværende styreleder i stiftelsen, Sveinung Christensen. Han hadde da noe arkivmateriale hjemme hos seg og kjente til mer arkivsaker i safen ved Lund menighet. Ellers opplyste han at dokumenter om barnehjemsbarn var blitt brent og var av den oppfatning at slike saker eldre enn 10 år burde makuleres. c) I arkiv senere avlevert til SAK fra Domkirken menighetsråd finnes en del materiale (Ha-0001, Ha-0002 og Ha-0003) fra tidsrommet 1935-1982, bl.a. møtebøker 1935-1982.

Korte årsberetninger trykt i Kristiansandsavisene (jfr. Kristianssands Stiftsavis nr. 19/1883).

Historikk/kommentar: Barnehjemmet ble opprettet i 1877 som en stiftelse for foreldreløse småpiker. Huset nederst i Skippergata ble i 1882 gitt som gave til barnehjemmet av konsul Wild, daværende sjef for firmaet Samuel Otto & Co. Virksomheten startet med 4 barn, økte snart til 8, og ved slutten av 1880-årene var her 12 barn. Ved folketellinga 1900 ble også 12 jenter i alderen 2-13 år forpleid her "i privat barnehjem ved hjelp af frivillige gaver og delvis understøttelse av fattigvesenet".

Kristiansand barnehjem solgte i 1959-60 eiendommen Skippergt. 2-4 og festet i 1961 eiendommen Torridalsveien 28 av Kristiansand kommune. Ved folketellinga 01.11.1960 holdt barnehjemmet ennå til i Skippergata.

Vest-Agder fylkeskommune arbeidet i 1983 med løsninger for å få etablert et ungdomshjem. I helse- og sosialutvalget ble det 5. mai 1983 foreslått at Kristiansand barnehjem skulle tas ut av fylkeskommunens plan for barnevernsinstitusjoner, og at det i stedet ble opprettet et ungdomshjem i lokaler til den tidligere Vest-Agder husmorskole i Lindesnes kommune. Budsjettmidlene til Kristiansand barnehjem skulle omdisponeres til dette ungdomshjemmet. Nevnte institusjon ble tydeligvis realisert (jfr. Vallemo ungdomsheim), og Kristiansand barnehjem ble nedlagt.

Navn: *Furuheim barnehjem*

Alternative navn: Sørlandets barnehjem

Adresse: Svarttjønnveien 6, Kristiansand

Eier/driver: Norsk misjon blant hjemløse

Driftsperiode: 1957-1986?

Styrere: Randi Klev (iallfall 1958-1966)

Arkiv: Arkiv etter Norsk misjon blant hjemløse kom til Riksarkivet i Oslo i 1991

(Arkivreferanse: RA, PA-0793) og omfatter bl.a. klientmapper og protokollserier om barn plassert på barnehjem og andre steder. Her også finnes materiale om Furuheim barnehjem.

Historikk/kommentar: Da Sørlandets barnehjem (s.d.) ble avviklet på Birkelid i Greipstad, ble barna 01.07.1957 flyttet til midlertidige lokaler i Industrigata 4a i Kristiansand. Senere samme år fikk Norsk misjon blant hjemløse etablert et helt nytt barnehjem på Eg i Kristiansand. Her festet man i 1958 eiendommen Svarttjønnveien 6 av Kristiansand kommune, men allerede i slutten av 1957 tok man inn barn - mange av dem hadde tidligere vært på Sørlandets barnehjem. Norsk misjon blant hjemløse (fra 1988 Kirkens sosialtjeneste) fungerte nærmest som et statlig direktorat fram til 01.01.1989 og drev arbeidskoloni og barnehjem for tatere/reisende.

Navn: *Hospits for unge piker*

Alternative navn: ...

Adresse: Østre Strandgate 25, Kristiansand

Eier/driver: Domkirken menighet Kristiansand?

Driftsperiode: ca.1939-ca.1951

Styrere: Signe Fredriksen (1942, 1947)

Arkiv: I arkiv avlevert til SAK fra Domkirken menighetsråd finnes en arkivboks (Hc-0001) med materiale 1916-1953 fra Hospits for unge piker. Innhold: Forhandlingsbok for komitéen for et hjem for unge kvinner 1935-1942, møtebok hospitset 1943-1953, korrespondanse og avisutklipp 1916-1951, vedr. Østre Strandgt. 25 1939-1951 og regnskapsbok 1939-1952.

Historikk/kommentar: I 1938 bevilget Kristiansand bystyre et rentefritt lån på 30.000 kr. til kjøp av Østre Strandgate 25 til et hjem for unge piker. Bak dette tiltaket sto en rekke av byens kvinneorganisasjoner. "Arbeidskomitéen for hospits for unge piker" fikk skjøte på eiendommen 07.07.1939. Foruten bestyrerinnen, bodde her ved folketellinga 1942 ialt 9 jenter i alderen 17-30 år, derav 8 i arbeid hos ulike arbeidsgivere og 1 skoleelev. Ved tellinga i 1947 var her 13 beboere i alderen 17-36 år, alle i arbeid. Østre Strandgate 25 ble 13.02.1952 solgt til Sykehjemsforeningen i Kristiansand.

Navn: *Norsk Folkehjelps ungpikpensjonat*

Alternative navn: Norsk Folkehjelps ungpik hjem/ungdomspensjonat, Pensjonat for unge piker

Adresse: Kobberveien 6b, Kristiansand (1963-1967), Møllevannsveien 27a, Kristiansand (1967-1973)

Eier/driver: Norsk Folkehjelp

Driftsperiode: 1963-1973

Styrere: Åslaug Simonsen 1963-1972

Arkiv: Ukjent.

Historikk/kommentar: Kristiansand lag av Norsk Folkehjelp arbeidet i noen år med planer om å opprette et såkalt barnepensjonat i samarbeid med Kristiansand kommune. Planene om et ungpikpensjonat ble godkjent av Sosialdepartementet i 1962, og etter sommeren 1963 lyktes det å komme i gang med driften av et slikt i en borettslagsleilighet i Tinnheia. I 1967 kjøpte Norsk Folkehjelp eiendommen Møllevannsveien 27a og flyttet virksomheten dit. De siste årene ble institusjonen drevet som et hjem for enslige mødre. Pikehjemmet ble nedlagt med virkning fra 1. juli 1973. Deretter var i flere år lokalene i bruk som eldrehjem under

navnet De eldres pensjonat. Norsk Folkehjelp solgte i 1984 eiendommen Møllevannsveien 27a til stiftelsen Flyktningeboliger.

Navn: *St. Hansgården krise- og utredningsinstitusjon*

Alternative navn: Bufetat Agder ungdoms- og familiesenter seksjon St. Hansgården (fra 2007).

Adresse: Bispegra 50, Kristiansand (tidligere lokaler i St. Hansgt. i Kristiansand?)

Eier/driver: Vest-Agder fylkeskommune

Driftsperiode: 1987 (1984) -

Ledere: Margreta Østerhus (1997).

Arkiv: IKAVA har klientmapper fødselsår 1970-1985.

Historikk/kommentar: Var SUBO-prosjekt 1984-85. Startet som fylkeskommunal institusjon i august 1987 og flyttet senere (fra St. Hansgt.?) til Bispegra.

Barnehjem/institusjoner i Vest-Agder utenfor Kristiansand

Navn: *Menighetsforeningens barnehjem*

Alternative navn: Waisenhuset Salem

Adresse: Eig, Søgne

Eier/driver: Søgne Menighetsforening

Driftsperiode: 1882-1917

Styrere: Anna Arnesen (1900)

Arkiv: Ved Statsarkivet i Kristiansand finnes bl.a. forhandlingsprotokoller for Søgne Menighetsforening 1854-1950. (Arkivreferanse: SAK, privatarkiv D/0647).

Historikk/kommentar: Søgne Menighetsforening fikk i 1886 skjøte på eiendommen gnr. 28, bnr. 41, Eig, men hadde da visstnok siden 1882 drevet barnehjem for jenter her. Ved folketellinga 1900 hadde barnehjemmet 8 jenter i alderen 4-12 år. Driften ble nedlagt i 1917, og i 1918 skjøtet menighetsforeningen eiendommen til Søgne kommune, som i flere år drev aldershjem her.

Navn: *Sørlandets barnehjem*

Alternative navn: ...

Adresse: Birkelid i Greipstad (til 01.07.1957), Industrigt. 4a, Kristiansand (midlertidig 2. halvår 1957)

Eier/driver: Norsk misjon blant hjemløse

Driftsperiode: 1929-1957

Styrere: Anna Gautestad/Surdal (iallfall 1934-1947 og 1948-1952), Ellen Røynås (1947-1948), Randi Klev (1952-1957)

Arkiv: Arkiv etter Norsk misjon blant hjemløse kom til Riksarkivet i Oslo i 1991 (Arkivreferanse: RA, PA-0793) og omfatter bl.a. klientmapper og protokollserier om barn plassert på barnehjem og andre steder. Her også finnes materiale om Sørlandets barnehjem.

Historikk/kommentar: I 1929 kjøpte Den norske omstreifermisjon eiendommen Birkelid i Greipstad (gnr. 77, bnr. 8, under gården Birkenes) og bygde nytt barnehjem der. Dette ble innviet 19. november 1929. Barnehjemmet på Birkelid ble drevet til 1957, da eiendommen ble kjøpt av staten og gjort om til spesialskole. En del av barnehjemsbarna var på skolen etter at staten overtok, men de fleste ble 01.07.1957 flyttet til midlertidige lokaler i Industrigata 4a i Kristiansand. Norsk misjon blant hjemløse etablerte kort etter Furuheim barnehjem (s.d.) på Eg i Kristiansand. Norsk misjon blant hjemløse (tidligere navn: Foreningen til motarbeidelse av omstreifervesenet 1897-1922, Den norske omstreifermisjon 1922-1935) fungerte nærmest som et statlig direktorat fram til 01.01.1989 og drev arbeidskoloni og barnehjem for tatere/reisende.

Navn: *Vennesla barnehjem*

Alternative navn: Barnehjemmet i Vennesla

Adresse: Vennesla (under gnr. 6, bnr. 29 i 1900)

Eier/driver: privat barnehjem (1900)

Driftsperiode: iallfall 1898-1912

Styrere: Sofie Tørresen (1900), Gunhild Vennesland? (1906), Mari Kristensen? (1910)

Arkiv: Ved Statsarkivet i Kristiansand finnes ei dagbok over noen få pleiebarn i Vennesla 1898-1943, derav noen ved barnehjemmet (Arkivreferanse: SAK, Distriktslegen i Vennesla/Vennesla helseråd, K-0084). Arkiv ellers ukjent.

Historikk/kommentar: Ved folketellinga 1900 var 12 barn av begge kjønn i alder 2-14 år "optagne til forpleining i børnehjem oprettet og understøttet ved frivillige gaver".

Styreformann for barnehjemmet var i 1900 O. Skisland. Av en notis i F.vennen 01.07.1909 går det fram at 10 barn da ble forsørget ved barnehjemmet, og B. Jeppestøl uttalte seg på vegne av styret.

Navn: *Mandal barnehjem*

Alternative navn: Mandals barnehjem for piker

Adresse: Wattnegt. 16b, Mandal (tidligere: Store Elvegate 16b, Malmø)

Eier/driver: privat (med bistand fra Mandal kommune), fra 1960 Mandal kommune

Driftsperiode: 1880-1968

Styrere: Othilie Jørgensen (1885), Teodora Vilhelmsen (1900, konstituert), Adeleide Engedal (1920), Randi Klev (1946), Margit Roshaven (1957, 1960), Kari Dahl (1961), Kjellaug Hopland (1963)

Arkiv: IKAVA har møtebok 1940-1960, arkiv ellers ukjent

Historikk/kommentar: Barnehjemmet ble opprettet i 1880 ved at kobbersmed Jakob Johannesen ga et større pengebeløp på betingelse av at dattera skulle bli bestyrerinne. Den første tida leide hjemmet et hus på nedre Malmø. Mandals Børnehjem kjøpte i 1883 eiendommen Store Elvegate 16b på øvre Malmø, senere gitt ny adresse Wattnegata 16b. Ved folketellinga 1900 var der 10 jenter i alderen 5-16 år på barnehjemmet. I 1960 overdro barnehjemmet eiendommen på Malmø (da gnr. 170, bnr. 318) til Mandal kommune. Virksomheten ble videreført fra 1968 i nye lokaler ved Furulunden under navnet Furuly barnehjem (s.d.).

Navn: *Furuly barnehjem*

Alternative navn: Furuly ungdomshjem, Bufetat Mandal ungdoms- og familiesenter seksjon Furuly (fra 10.08.1995)

Adresse: Fridtjof Nansens vei 12a, Mandal

Eier/driver: Mandal kommune (1968-1979), Vest-Agder fylkeskommune (1980-?)

Driftsperiode: 1968-?

Styrere: M. Tjomsland (1967), Tore Åstrup (1996)

Arkiv: IKAVA har klientmapper fødselsår 1971-1992, mødrehjelpsplass 1983-1991.

Historikk/kommentar: Etablert 1968 som en fortsettelse av Mandal barnehjem (s.d.) i nye lokaler under nytt navn.

Navn: *Brøvigs Minde barnehjem*

Alternative navn: Farsund barnehjem, Lister prostis barnehjem, Barnehjemmet (i) Vanse

Adresse: skiftende adresser - Sunde, Mosvoll, fra ca. 1920 Sundeveien 24, Farsund

Eier/driver: Indremisjonen (fellesforeningen for Lister prosti av Det norske lutherske Indremisjonsselskap), senere Vestlandske indremisjon

Driftsperiode: 1886-1970

Styrere: Guri A. Hommestad (1886-1892), Lina Just (1892-1896), Anna Iversen (1896-1899), Severine Stenersen (1899), Josefine Tomstad (1899-1901), Sara Salvesen (1901-1902), Gunda Riske (1902-1904), Thora Rom (1904-1910, fra ca. 1911 styrer ved Kristiansand

barnehjem), Alida Marie Hansen (1910-1925), Tomine Kindingsland (1925-1931), Elina Rosenberg (1931-1937), Gudrun Opland (1937-1954, 1956-1958, 1959-1964), Solveig Fløysand (1954-1956), Alma Harbakk (1958-1959, 1966-1972) og Signe Olsøy (1964-1966). **Arkiv:** Ved Statsarkivet i Kristiansand finnes ei dagbok over pleiebarn ved barnehjemmet 1906-1929 (Arkivreferanse: SAK, Distriktslegen i Lista/Lista helseråd, K-0027). Noe arkivmateriale ved Lokalhistorisk Samling, Farsund, nå overtatt av Vest-Agder-museet Lista: "4 kassetter og 5 protokoller" levert dit ved Inger Johanne Dobbe 31.08.1988. Dette materialet ble videre overført til Statsarkivet i Kristiansand 24.09.2009 – se privatarkiv D/1386. Arkivmateriale 1960-1964 oppbevares trolig ved barnehagen (tvilsomt?).

Historikk/kommentar Barnehjemmet ble opprettet av Lister prostis fellesforening for indremisjonen i 1884 og tok imot barn fra 1886. Institusjonen gikk før 1920 gjerne under navn av *Farsund barnehjem*, *Lister prostis barnehjem* eller *Barnehjemmet (i) Vanse*. Fra 1. juli 1886 leide barnehjemmet hus på Sunde av Kristoffer Tønnessen (gnr. 1, bnr. 9), før institusjonen fem år senere flyttet til egne lokaler i Sundestranda (Listerveien). Ifølge folketellinga 1900 hadde Lister prostis barnehjem tilhold på gården Mosvoll (gnr. 4, bnr. 3 i Vanse). 16 jenter fra distriktet i alderen 6-14 år ble da forsørget ved barnehjemmet av frivillige gaver. Barnehjemmet kjøpte i 1913 også en eiendom på Sunde (gnr. 1, bnr. 23). Eiendommene på Mosvoll og Sunde ble solgt i 1922. Institusjonen hadde tilhold i Sundestranda til 1920, da de overtok skipsreder G.C. Brøvigs eiendom på Sunde (gnr. 1, bnr. 5 – skjøte 1924) og skiftet navn til *Brøvigs Minde*. Lokalene ble ombygd/påbygd ca. 1958-1959. Barnehjemmet ble nedlagt i 1970. Fra 1966 hadde man også hatt daghjems plasser, og i årene 1970-1972 ble institusjonen drevet bare som daghjem. Dette ble etterfulgt av Brøvigs Minde Barnehage, som åpnet i april 1972 (fremdeles i drift i 2009).

Navn: *Flekkefjord barnehjem*

Alternative navn: Børnehjemmet i Flekkefjord, Flekkefjords Børnehjem

Adresse: Sundegate, matr.nr. 265 (1900)

Eier/driver: Den frivillige menighetspleie

Driftsperiode: 1888-ca.1928?

Styrere: Elise Dietrichs (Dietrichson?) (1900)

Arkiv: ukjent

Historikk/kommentar: Et barnehjem fantes i Flekkefjord ved folketellinga 1900. Her var da 11 jenter i alderen 5-16 år. Eiendommen, matrikelnr. 265(A) i Sundegate, ble kjøpt av barnehjemmet i 1890 og solgt i 1928.

Navn: *Vallemo ungdomsheim*

Alternative navn: ...

Adresse: Vigeland, Sør-Audnedal i Lindesnes kommune

Eier/driver: ...

Driftsperiode: ...

Styrere: ...

Arkiv: ukjent

Historikk/kommentar: Institusjonen nevnt i lokalveiviser 1985. Vest-Agder fylkeskommune arbeidet i 1983 med løsninger for å få etablert et ungdomshjem. I helse- og sosialutvalget ble det 5. mai 1983 foreslått at Kristiansand barnehjem skulle tas ut av fylkeskommunens plan for barnevernsinstitusjoner, og at det i stedet ble opprettet et ungdomshjem i lokaler til den tidligere Vest-Agder husmorskole i Lindesnes kommune. Budsjettmidlene til Kristiansand barnehjem skulle omdisponeres til dette ungdomshjemmet. Historikk ellers ukjent.

Navn: *Barne- og ungdomsbasen vest*

Alternative navn: Base Vest, Bufetat Mandal ungdoms- og familiesenter seksjon Lyngdal (fra 10.08.1995)

Adresse: Kvinesdal (1993-1995), fra 1995 i Lyngdal

Eier/driver: Vest-Agder fylkeskommune

Driftsperiode: 1993-

Ledere: Håkon Skår (1996)

Arkiv: IKAVA har klientarkiv fødselsår 1978-1982.

Historikk/kommentar: Fra starten i mars 1993 var institusjonen tilknyttet Vollan bo- og behandlingsenhet i Kvinesdal. Startet opp i Lyngdal 15.01.1995.

Navn: *Stiftelsen Lillehavn*

Alternative navn: Lillehavn bo- og arbeidstreningssenter (1991-1993)

Adresse: Fjellskår i Spangereid, Lindesnes kommune

Eier/driver: privat

Driftsperiode: 1991-

Ledere: Steinar Naglestad 1991-1998, Lars R. Klev (2007)

Arkiv: ukjent

Historikk/kommentar: Lillehavn bo- og arbeidstreningssenter ble etablert høsten 1991 i et leid hus på Våge i Lindesnes kommune. Steinar Naglestad var den som etablerte og jobbet fram prosjektet. En nærliggende gård på Fjellskår ble kort etter kjøpt, og etter ombygging ble huset tatt i bruk sommeren 1992. Fra 01.01.1994 ble institusjonen formelt en stiftelse under navnet Stiftelsen Lillehavn. Det ble da laget en driftsavtale med Vest-Agder fylkeskommune. Bufetat region sør har senere gitt Stiftelsen Lillehavn godkjenning som privat barneverninstitusjon for inntil 6 barn og unge plassert i henhold til lov om barneverntjenester. Institusjonen skal være en langtids omsorgsbasis med hovedvekt på å gi langvarig daglig omsorg, omtanke og forsvarlig oppdragelse i foreldrenes sted, i samarbeid med foreldrene og/eller barneverntjeneste.